

INTEREŠU PULCIŅA "LATVIESU TAUTAS PASAKAS"

PROGRAMMA

Programmas īstenošanas plāns:

1. Programmas īstenošanas mērķauditorija ir 5. pirmsskolas izglītības iestādes bērni no sagatavošanas grupām.
2. Programmas īstenošanas laiks nav īsāks par vienu gadu.
3. Programmas īstenošanas darba forma – pulciņš.
4. Bērnu grupas skaits dalās uz pusi, tas ir uz pusgrupām.
5. Vienas nodarbības ilgums ir 30 minūtes 2 reizes nedēļā.

Programmas īstenošanas plānotie rezultāti:

- Bērni atbildēts uz jautājumiem pēc pasakas izlasīšanas;
- Pasakas nobeiguma izdomāšana;
- Pasakas izspēle lomās;
- Pasakas sacerēšana;
- Pasakas varoņu, objektu zīmēšana;
- Pasakas elementu veidošana, aplicēšana, konstruēšana;
- Pilnveidot bērnu prasmi uzstāties uz skatuves.

Programmas īstenošanas:

Jūlija Zujeva

Interesešu pulciņa “Latviešu tautas pasakas” plāns.

Februāris

01.02.2021- 28.02.2021.

Pasaka “Dzelzs dēls ”

1. Pasakas lasīšana.
2. Jautājumi.
3. Latviešu tautas pasaku klausīšanās.
4. Radošais darbs (zīmēšana , gleznošana , veidošana).
5. Varoņu zīmēšana.

Lasīšanai:

Reiz dzīvo kalējs, kam nav neviena dēla. Viņš ilgi domā šā, gan tā, kā pie dēla tikt, bet beidzot saņem dūšu, nokaļ dēlu no dzelzs un noliek smēdes stūrī. Kādu rītu Dzelzspuika skrien tēvam pretim un sauc: "Tēt, ko darīšu?"

"Ko nu darīsi? Jākaļ."

Kalējs tūlīt nosilda dzelzi un liek dēlam sist ar dižāmuru. Puika prasa, cik dikti būšot sist?

"Cik jau nu vari, dēliņ."

Dēls kā met ar dižāmuru, tā visa lakta zemē iekšā. "Ūja dēliņ, cik tu stiprs! Kā nu laktu izdabāsim? Nesit vis tik stipri!"

Dēls izvelk laktu ar vienu pirkstu un tad sit viegli, viegli. Bet lakta tomēr vēl līdz pusei zemē iekšā Beidzot, kad dižāmuru uzliek vien un nemaz nesit, tad lakta stāv. Tā viņi kaļ trīs gadus un tēvs paliek uz vietas bagāts.

Kad tēvs beidzot nevar nemaz vairs darba piedot, tad dēls nokaļ nūju no birkavas dzelzs un iet uz savu roku pelnīties. Laukā jauno nūju tas sviež gaisā, lai redzētu, vai cieš arī. Nūja necieš, saliecas pavisam. Nu piekaļ vēl birkavu dzelzs un tad sviež, nūja vēl par lokanu. Ar trešo birkavu nūja laba.

Tagad Dzelzspuika iet pasaulē. Ceļmalā tas vispirms satiek Kalnurāvēju. Viņš vedinās Kalnurāvēju līdz. Bet Kalnurāvējs ātrāki neiet, kamēr ar nūju lielu akmeni aizsviež. Tas nekas, viens paņēmiens un akmens gabalā.

Vēlāk abi satiek ir Kokurāvēju. Kokurāvējs atkal ātrāki neiet līdz, kamēr ar nūju lielu ozolu izgāž. Tas nekas, viens paņēmiens un ozols guļ gar zemi.

Visi trīs nu iet, iet, kamēr noiet kādā būdiņā. Būdiņā nav dzīvas dvasas, nedz arī ko ēst. Izmeklē visas malas, kamēr beidzot skurstenī atrod gaļu. Dzelzspuika pavēl Kalnurāvējam gaļu vārīt un pats ar Kokurāvēju aiziet uz pilsētu pēc maizes. Bet Kalnurāvējs pa to laiku nav izvārījis gaļu, jo nevarot to no skursteņa noņemt. Tai vakarā iztiek ar maizi vien, otrā dienā, kamēr maizi pārnes, jāvēra Kokurāvējam gaļa, bet arī šis nevarējis to no skursteņa dabūt.

Trešā dienā vārīs pats Dzelzspuika gaļu. Viņš uzliek ūdeni, sakur uguni un kāp skurstenī pēc gaļas. Bet skurstenī liels vīrs, ar misiņa bārdi un lielu plenicu rokā, nedod ne par ko gaļu. Dzelzspuika nolēc pēc savas nūjas un smeļ vienreiz Misiņabārdim tā, ka tas tūlīt augšpēdu. Misiņa bārdi tas iekšlē ozola klucī un tad ienes pagībušo kambarī aiz atslēgām. Gaļa patlaban mīksta un maizes nesēji arī mājā. Dzelzspuika zobu abus, ka nu zinot, kāpēc nevarējuši gaļas dabūt, jo Misiņbārda plītenes neesot vieglas. Viņš ved abus radīt, kā īsts vīrs ar Misiņbārdu izdarās. Bet Misiņbārdis ar visu kluci pazudis: kambara vidū tikai liels, dziļš caurums.

Kā nu tādu rokā dabūt?

Beidzot sameklē 300 asu garu virvi. Kalnurāvējs iesienas virvē un laižas lejup pa caurumu veselas 100 asis, bet tad kustina virvi, lai velk atpakaļ. Nu iesienas Kokurāvējs un ielaižas 200 asis, bet tad atkal kustina, lai velk augša. Tagad laižas Dzelzspuika ar savu nūju, ka rūc vien. Virve atduras kādā jauka pils pagalmā, kur visapkārt jauki dārzi. Dzelzspuika ieiet pilī un atrod trīs skaistas meitiņas.

"Ko jūs te darāt? Vai neredzējāt kādu vīru ar misiņa bārdi?"

Meitas rāda uz lielām dzelzs durvīm, ka tur tāds iekšā guļot. Uzlauž durvis — jā — vecais mokās klucī.

"Ā, kur tu man, vecais blēdi, ielīdis? Tagad izrunāsimies." Vecais Misiņbārdis gan lūdzas, lai atstājot dzīvu. bet šis kā liek ar nūju, tā nost. Trīs skaistās meitas tas tūlīt iesien virvē un kustina, lai velk augšā. Tās uzvelk. Arī Misiņbārža kluci viņam netīkas apakšā atstāt, iesien un liek vilkt augšā. Bet Kalnurāvējs ar Kokurāvēju domā, ka šoreiz Dzelzspuika virvē. Viņi sarunā to nosist un palaiž virvi vaļā. Klucis ar virvi nokrīt brakšķēdams.

Ko nu?

Augšā tikt vairs nevar, jāiet labāki ar nūju tāpat padoma meklēt. Iet, iet, kamēr saiet kādu mazu mājiņu, kur neredzīgs vecītis turpat sētas priekšā lopus gana.

"Kāpēc tad sētas priekšā lopus mērdējat? Tālāku jau vislabākās ganības."

"Jā, būtu gan varenas ganības, bet tās pieder velnam — nedrīkstu."

"Vai nevarat mani par ganu pieņemt?"

"Kāpēc ne, dēliņ? Bet gani tā, ka lopi velna daļā neiekļūst, jo citādi mums abiem nelabi!"

Bet puika tev klausīs. No rīta visi lopi velna daļā. Velns arī tūlīt divām galvām klāt un uzbļauj, kas atļāvis viņa daļā ganīt. Puika atbildes vieta met ar nūju un nosit abas galvas kā pogas. Galvas tas iemet gana tarbā un gana, kā ganītis. Vakarā lopi pieēduši līdz kaklam. Mājā viņš velna galvas iemet pažobelē. Vecītis doma, ka tie lūku kamoli apaviem.

No rīta vecais atkal nosaka cieši, cik tāli lai gana. Bet Dzelzspuika laiž un laiž velna daļā. Velns nu klāt sešām galvām, bet nūja paņem visas sešas galvas. Gana tarba šodien ar galvām vien pilna.

Trešā dienā iznāk velns ar divpadsmit galvām un grib ganu gabalos saplēst. Dzelzspuika nosit 11 galvas un grib patlaban divpadsmito priekšā ņemt. Velns lūdzas, lai atstājot dzīvu. Dzelzspuika atstāj dzīvu, bet par to velnam jāizdziedē vecīša acis. Velns apsolās un iedod mazu, zaļu pudelīti. No šīm zālēm vecīša acis paliek veselas.

Nu Dzelzspuika šķiras no vecīša un iet, kamēr noiet jūrmalā, kur atrod lielu putnu ligzdu. Ligzdā lieli putnu bērni, bet pliki. Kamēr viņš jaunus putnus apskatās, nāk liela, varena krusa. Dzelzspuika uzguļas uz putnēniem, lai bargais negaiss tos nenosistu. Pēc krusas atskrien liels putns zirga lieluma un saka:

"Pirmo reizi un caur tevi mani bērni pieaugs. Līdz šim katru reizi krusa man bērnus nositusi. Kā lai Tevim atmaksāju?"

"Es cita nekā nevēlos, kā tikai pār jūru tikt."

"Labi, es tevi pārnesīšu. Bet ceļš tāls. Tādēļ sakapā 3 birkavas vērša gaļas, ar ko iztikt. Katru reiz, kad knābi atgriezīšu, tad iemet man pa gabaliņam."

Tā notiek. Dzelzspuika baro ar vēršiem putnu, kamēr laimīgi sasniedz malu.

Netālu jūrmalā Dzelzspuika atrod to mājiņu, kur toreiz Misiņbārdis ar kluci nogrimis. Iekšā sēž Kalnurāvējs un Kokurāvējs ar trijām meitiņām.

"Jūs gribējāt mani nosist, bet nu sitīšu jūs!" Dzelzspuika iesaucās un krauj katram ar nūju. Meitas tas pārved mājā pie tēva un kaļ vēl šodien, ja nav miris.

Jautājumi.

-Kām nebija dēla??

Atbilde : Kalējam.

-Kalējs nokaļ dēlu no...?(materiāls)

Atbilde : No dzelzs.

-Dzelzspuika satiek?

Atbilde : Kalnurāvēju un Kokurāvēju.

Latviešu tautas pasaku klausīšanā

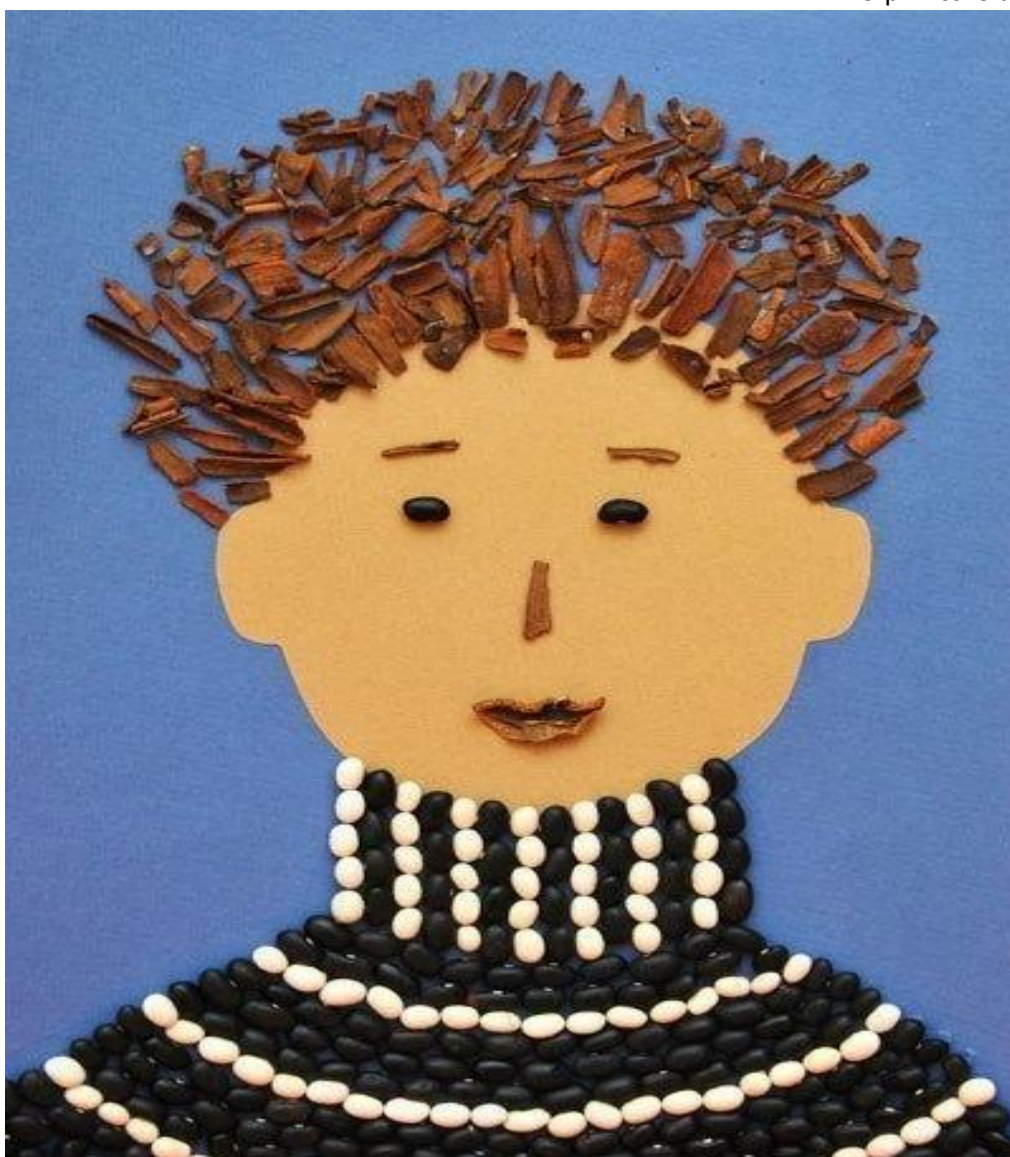
http://www.pasakas.net/pasakas/latviesu-pasakas/latviesu_tautas_pasakas/d/dzelzs-dels/?page=3

Iejas radošai darbībai

Daugavpils pilsētas
5.pirmsskolas izglītības iestāde